BELEDİYELERDE ENERJİ PERFORMANS SÖZLEŞMELERİNİN UYGULANMA ALANLARI

Av. Zeliha MERCİMEK

Mayıs 2021

5627 s. Enerji Verimliliği Kanunu

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Kanunun amacı;

- enerjinin etkin kullanılması,
- israfının önlenmesi,
- enerji maliyetlerinin ekonomi üzerindeki yükünün hafifletilmesi,
- çevrenin korunması,

için **enerji kaynaklarının ve enerjinin kullanımında verimliliğin artırılmasıdır.**

Tanımlar

MADDE 3 – (1) Bu Kanunun uygulanmasında;

...

j) **(Ek: 21/3/2018-7103/76 md.)** **Enerji performans sözleşmesi**: Uygulama projesi sonrasında sağlanacak enerji tasarruflarının garanti edilmesi ve yapılan harcamaların uygulama sonucu oluşacak tasarruflarla ödenmesi esasına dayanan sözleşmeyi ...

İfade eder.

5627 s. Enerji Verimliliği Kanunu

EK MADDE 1- **(Ek: 21/3/2018-7103/77 md.)** (1) **Genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri** ile …, **enerji tüketimlerini veya enerji giderlerini düşürmek üzere** enerji performans sözleşmeleri yapabilir ve on beş yılı aşmayan yıllara yaygın yüklenmeye girişebilirler. **… gerçekleştirilecek mal ve hizmet alımları ile yapım işleri, ceza ve yasaklama hükümleri hariç, … 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu hükümlerine tabi değildir.**

(2) Enerji performans sözleşmeleri gereğince yapılacak ödemeler, idarelerin sözleşme konusu **enerji alım giderlerinin yapıldığı bütçe tertiplerinden gerçekleştirilir**.

(3) Yıllık yapılacak ödemelerin toplamı garanti edilen yıllık tasarruf miktarına karşılık gelen tutarı aşamaz.

(4) Sözleşme bedeli, uygulamanın ekonomik ömrü boyunca sağlanacak toplam tasarruf miktarına eşit veya bu miktardan yüksek olamaz.

(5) Bu madde kapsamında yapılacak işlerde uygulanacak ihale usul ve esasları, …**, Cumhurbaşkanı tarafından belirlenir**.

Genel Yönetim Kapsamı?

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu

Madde 3- …

a) Genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri: Uluslararası sınıflandırmalara göre belirlenmiş olan, merkezî yönetim kapsamındaki kamu idareleri, sosyal güvenlik kurumları **ve mahallî idareleri,**

…

e) **Mahallî idare:** … **belediye, il özel idaresi ile bunlara bağlı veya bunların kurdukları veya üye oldukları birlik ve idareleri**,

- Belediyeler
- İl Özel İdareleri
- Su ve kanalizasyon idareleri
- Diğer bağlı diğer idareler
- Mahalli idare birlikleri

- 2850 sayılı Kamuda Enerji Performans Sözleşmelerine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Karar*
- Kamuda Enerji Performans Sözleşmelerinin Uygulanmasına İlişkin Tebliğ**
- Tebliğ ekleri;
  - Ek 1- Enerji Verimliliği **Etüt Raporu Formatı**
  - Ek 2- Enerji Verimliliği Önlemlerinin Enerji Performans Sözleşmesi Aracılığıyla Uygulanmasına İlişkin **Tip Şartname Taslağı**
  - Ek 3- Enerji Performans **Sözleşmesi Taslağı**

*21 Ağustos 2020 Tarihli ve 31220 sayılı R. G.
**15 Nisan 2021 tarihli ve 31455 sayılı R.G.

Kamuda Enerji Performans Sözleşmeleri ile ne elde edebiliriz?

- Tasarruf sağlanabilir
- Enerji kayıp ve kaçaklar önlenebilir / en aza indirilebilir
- Atık enerjinin geri kazanılması ve yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımı hedeflenebilir

Kamuda Enerji Performans Sözleşmelerini Nerelerde Uygulayabiliriz

- Mülkiyeti kamuya ait ve yıkım, taşınma veya elden çıkarma planı olmayan **bina, tesis, araç ve benzeri taşınır ve taşınmazlar**
- Kamu tarafından yürütülen **hizmetler**

5393 s. Belediye Kanunu

Belediyenin yetkileri ve imtiyazları

Madde 15- Belediyenin yetkileri ve imtiyazları şunlardır:

…

h) Mahallî müşterek nitelikteki ***hizmetlerin yerine getirilmesi amacıyla, belediye ve mücavir alan sınırları içerisinde taşınmaz almak***, kamulaştırmak, satmak, kiralamak veya kiraya vermek, trampa etmek, tahsis etmek, bunlar üzerinde sınırlı aynî hak tesis etmek.

Zorunlu Görevler
(5393 s.K. md.14)

- İmar,
- **Su ve kanalizasyon**,
- **Ulaşım** gibi kentsel alt yapı
- Coğrafi ve kent bilgi sistemleri
- Çevre ve çevre sağlığı,
- **Temizlik ve katı atık**
- Zabıta,
- İtfaiye (yaptırır AYM iptal)
- Acil yardım,
- Kurtarma ve ambulans
- **Şehir içi trafik**
- Defin ve mezarlıklar

- Ağaçlandırma,
- **Park ve yeşil alanlar**
- Konut,
- **Kültür ve sanat,**
- **Turizm ve tanıtım**,
- Gençlik ve spor;
- Orta ve Yüksek Öğrenim Öğrenci Yurtları
- Sosyal hizmet ve yardım,
- **Nikah**,
- Meslek ve beceri kazandırma;
- Ekonomi ve ticaretin geliştirilmesi
- Konukevleri **(BŞB ve 100 Binin üzeri)**

İhtiyari Görevler
(5393 s.K. md.14)

- **Devlete ait okul binalarının;**
  - ✓ İnşaatı
  - ✓ Bakım ve onarımı,
  - ✓ Araç, gereç ve malzeme ihtiyaçlarını karşılama.
- Sağlıkla ilgili her türlü tesisi açma ve işletme
- **Mabetlerin** yapımı, bakımı, onarımı
- **Kültür ve tabiat varlıkları** ile tarihî dokunun **korunması**,
- Gıda bankacılığı yapma.
- Amatör Spor Kulüplerine Yardım

Su ve atıksu tesisleri

- Su ve atıksu hizmetleri, belediyelerin en temel görevleri arasındadır.
- **Büyükşehirlerde, büyükşehir belediyelerine bağlı su ve kanalizasyon idarelerince yürütülür.**

Atıksu tesislerine enerji teşviki

Atıksuların Bertarafıyla İlgili Yapılan Çalışmalar

2002 yılında belediye nüfusunun %35'ine atık su arıtma hizmeti verilirken, yaptığımız çalışmalarla 2020 yılı sonunda bu oran %89'a ulaşmıştır. 2002 yılında ülkemizde 145 atıksu arıtma tesisi bulunuyorken, 2020 yılı sonunda bu sayı 1.170'e ulaşmıştır. Diğer taraftan, atıksu arıtma tesisleri 4 il merkezinde inşaat, 1 il merkezinde inşaat ihalesi ve 8 il merkezinde proje aşamasındadır.

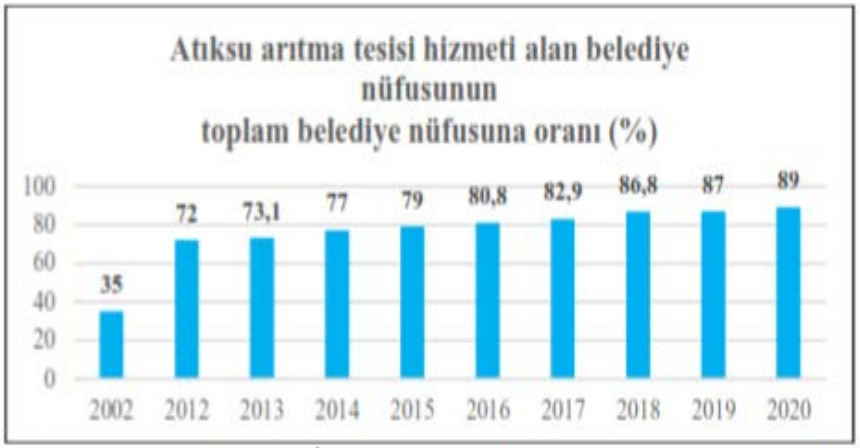

Şekil 5. Atıksu Arıtma Tesisi İle Hizmet Edilen Nüfusun Toplam Belediye Nüfusuna Oranı(%)

❖ *Atıksu Arıtma Tesislerinin Teşvik Tedbirlerinden Faydalanmasında Uyulacak Usul ve Esaslara Dair Yönetmelik* kapsamında atıksu tesislerinde tüketilen **elektriğin %50'si Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca karşılanmaktadır.**

❖ Bakanlık 2020 yılında **628** atıksu tesisine **153 milyon TL** enerji teşviki ödemesi yapmıştır.

Kaynak: https://webdosya.csb.gov.tr/db/strateji/icerikler/csb-2020-yili-idare-faaliyet-raporu-20210401134426.pdf

Katı atık tesisleri

- Belediyeler katı atık toplama, taşıma, bertaraf ve yeniden değerlendirme hizmetlerini yerine getirmektedir.
- Büyükşehirlerde toplama ve taşıma ilçe belediyelerinin, bertaraf büyükşehir belediyelerin görevleri arasındadır.

Belediye Atıklarının Yönetimi

2020 yılı sonu itibariyle 90 tesis ile 1.194 belediyede 65,6 milyon nüfusa katı atık depolama hizmeti verilmektedir.

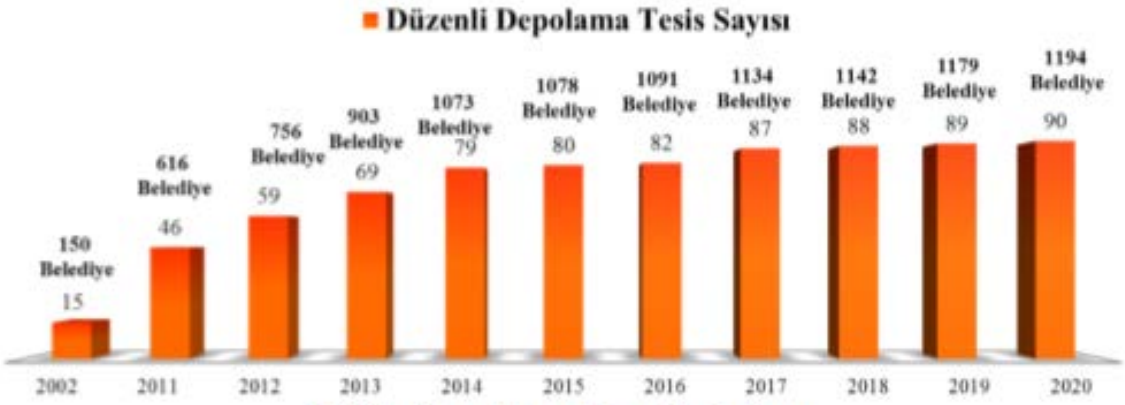

Şekil 4. Düzenli Depolama Tesis Sayısı

Bu tesisler elektrik üretme potansiyeli taşırken, aynı zamanda önemli elektrik tüketicisi konumundadır.

Ulaşım - kentsel alt yapı

- Belediyeler, toplu taşıma yapar, toplu taşıma tesisleri kurar.
- Bu görev büyükşehirlerde büyükşehir belediyelerinindir.
- Otopark hizmetleri hem büyükşehir hem de ilçeler tarafından yerine getirilebilir.
  - ✓ Kara, deniz, hava yolu ulaşım sistemleri
  - ✓ Trafik sinyalizasyon
  - ✓ Elektronik Denetleme Sistemleri
  - ✓ Akıllı duraklar
  - ✓ Elektrikli otobüsler
  - ✓ Otoparklar
  - ✓ Çocuk trafik parkları
  - ✓ Bisiklet ve elektrikli skuter park ve şarj istasyonları
  - ✓ …

Belediye ulaşım şirketleri

- Bazı büyükşehir belediyelerinin ulaşım alanında faaliyet gösteren **bağlı idareleri** de bulunmaktadır. Bunlar, EPS uygulayabilecek idareler arasındadır.
- Belediyeler, Cumhurbaşkanı izni ile belediye meclisinden karar alarak şirket kurabilmektedir.
- Belediye şirketleri, Kamuda Enerji Performans Sözleşmelerinin Uygulanmasına İlişkin Tebliğ kapsamında değildir.

Mabetler

5216 s. Büyükşehir Belediyesi K.	5393 s. Belediye Kanunu
Mad.7- (1) … n) Gerektiğinde **mabetler** ile sağlık, eğitim ve kültür hizmetleri için bina ve tesisler **yapmak,** kamu kurum ve kuruluşlarına ait bu hizmetlerle ilgili bina ve tesislerin her türlü bakımını, onarımını yapmak ve gerekli malzeme desteğini sağlamak. **(BÜYÜKŞEHİR)** **…** … **mabetler** ile sağlık, eğitim, kültür tesis ve binalarının **yapım, bakım ve onarımı** ile kültür ve tabiat varlıkları ve tarihi dokuyu korumak; kent tarihi bakımından önem taşıyan mekanların ve işlevlerinin geliştirilmesine ilişkin hizmetler yapmak. **(BÜYÜKŞEHİR İLÇE)**	**Madde 14-** (1)… b) Devlete ait her derecedeki okul binalarının inşaatı ile bakım ve onarımını yapabilir veya yaptırabilir, her türlü araç, gereç ve malzeme ihtiyaçlarını karşılayabilir; sağlıkla ilgili her türlü tesisi açabilir ve işletebilir; **mabetlerin** yapımı, bakımı, onarımını yapabilir. …

Devlet Okulları

5393 s. Kanun
Madde 14- (1)…
b) Devlete ait her derecedeki **okul binalarının inşaatı ile bakım ve onarımını** yapabilir veya yaptırabilir, her türlü araç, gereç ve malzeme ihtiyaçlarını karşılayabilir; sağlıkla ilgili her türlü tesisi açabilir ve işletebilir;

Kültür merkezleri

Kültür ve sanat, tarihi dokunun korunması ve yaşatılması belediyelerin görevleri arasındadır.

Nikah salonları

- Belediyeler evlendirme hizmetlerini yerine getirirler
- Bu amaçla nikah salonları inşa ederler, işletirler.

Genel Aydınlatma

- **Genel aydınlatma:** … kamunun genel kullanımına yönelik bulvar, cadde, sokak, alt-üst geçit, köprü, meydan ve yaya geçidi gibi yerler ile halkın ücretsiz kullanımına açık ve kamuya ait park, bahçe, tarihî ve ören yerlerinin aydınlatılması ile trafik sinyalizasyonu
- Kesintiler belediyelerin genel bütçe gelirlerinden yapılır.

Belediyeler	Sorumlu İdare	Sorumluluk Oranı **(2014-2025)**
Büyükşehirlerde	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı	% 80
	Belediye	% 20
Diğer Belediyelerde	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı	% 90
	Belediye	% 10

Genel Aydınlatma Yönetmeliği

- Halkın ücretsiz kullanımına açık ve kamuya ait park, bahçe, yürüyüş yolu, tarihî ve ören yerlerinin aydınlatılması ile alt-üst geçit, yaya alt-üst geçidi ve trafik sinyalizasyonu için gerekli sistemlerin **tesisi ve işletilmesi ilgili kamu kurum ve kuruluşlarına aittir**.

- Ticari, **reklam**, ilan ve benzeri **amaçlı panoların aydınlatmaları** ile **süs aydınlatmalar** için harcanan enerji **genel aydınlatma kapsamında değerlendirilmez.**

- **Süs aydınlatma:** Genel aydınlatma hat veya tesislerinden beslenen ancak genel aydınlatma kapsamında bulunmayan ve genel aydınlatma amacından çok **süs amaçlı yapılan ışıklı reklam, logo veya ilan panosu gibi her türlü aydınlatmalar**

Teleferikler

- Birçok belediyemiz, coğrafyanın verdiği avantajları teleferik gibi araçlar kullanarak halkın istifadesine sunmaktadır.
- Tesisler maliyetli ve uzun ömürlüdür.
- Bu tesislerde kullanılacak enerjinin, sistem maliyetini azaltacak, sürdürülebilirliğine katkı sağlayacak şekilde tasarlanması önem arz eder.

Hizmet binaları/Hizmetler

Belediyelerin Gelirleri

- **5779** sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden **Pay Verilmesi Hakkında Kanun**
- **1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu**
- **2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu**
- Diğer Kanunlar

GBVG

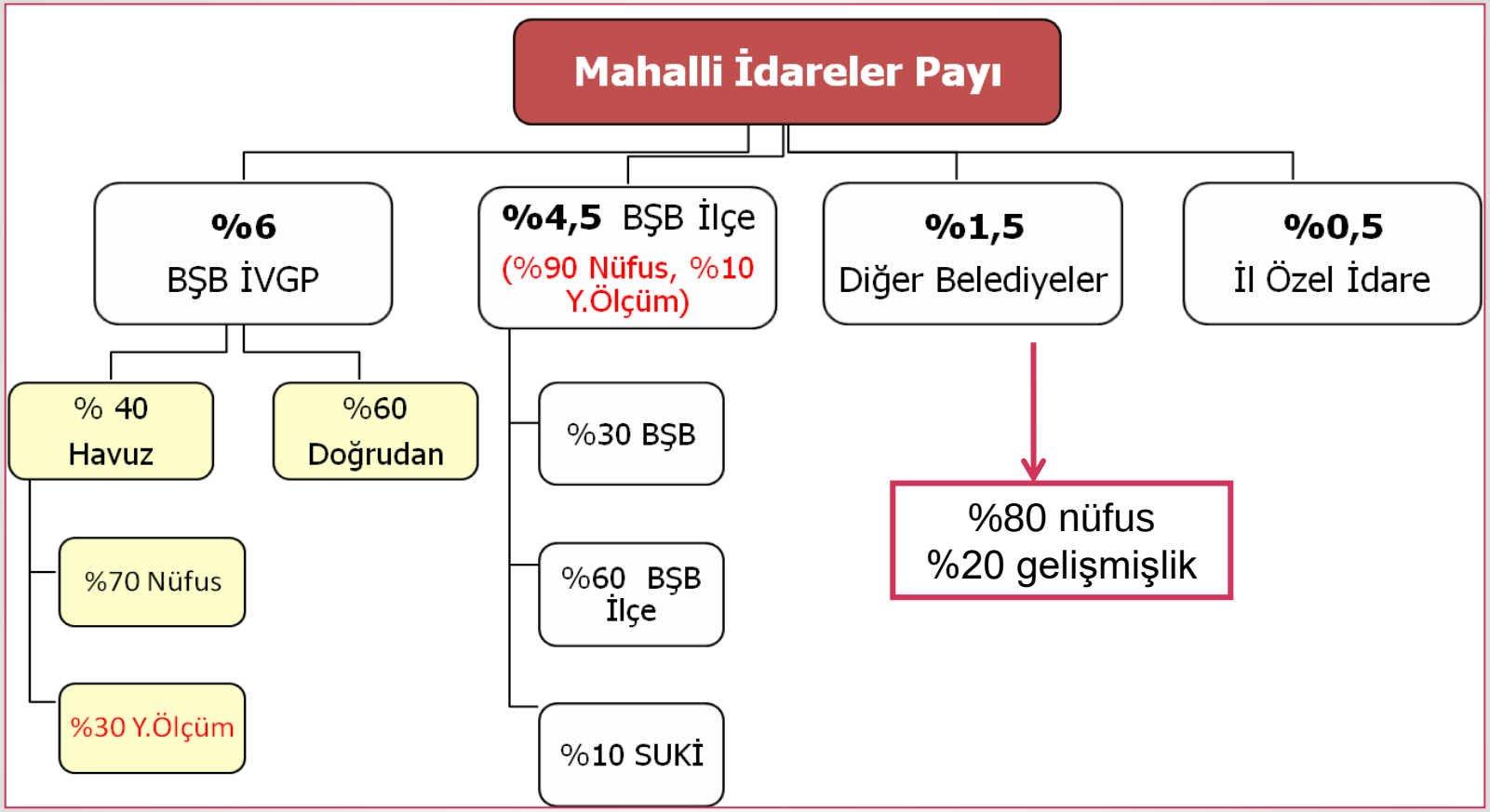

Oranlar sabittir ancak bu oranlara göre dağıtılacak tutar, genel ekonomik gelişmelere bağlı vergi tahsilatına göre artar veya azalır

Teşekkür ederim.

Av. Zeliha MERCİMEK
TBB Hukuk İşleri Müdürü